

Бихме искали този том да бъде четен като размишления по една от много важните за нашето днес теми, но вече не най-важната или най-опасната за страната ни. В 1991 и 92 г. на етническото противопоставяне се гледаше като на основния дестабилизиращ фактор - бяхме твърде впечатлени от войните в разпадаща се Югославия, с които ние се разминахме, но които можеха да залепят и нас. Тези войни ни бяха представени, а и се превърнаха по-сетне в етнически войни. Попаднали в талвега на европейското традиционно мислене, тиражирано от европейските средства за информация, ние твърде бързо забравихме своето знание за социализма, та още не можем да ги видим като войни за власт между групировки със социалистическо съзнание.

Томът събира предимно резултати от теренни проучвания. Независимо от опитите ни, не успяхме да съберем всички възможни материали на многото сега работещи групи, защото вече обикновено всеки подобен проект включва и финансиране за издаването на материалите му.

Поради така заявеното тематично ограничаване не препечатваме историческите справки за мюсюлманите на Балканите (Тук е мястото и да помолим за извинение читателите на първото издание на първия семинар заради допуснатата печатна грешка на стр. 9: вместо "Мюсюлманите в България" да се чете „Мюсюлманите на Балканите - исторически описания"), с които започваше 1 свитък и първия семинар изобщо, и обсъждането на ситуацията в Македония (от 2 свитък = втори семинар). Тъй като изследването на групата икономисти (в 1 свитък) е направено в един не особено ясен за бъдещото икономическо развитие период, т.е тезите им не можеха да не бъдат доста теоретични, то е съкратено, като са оставени предимно наличните тогава характеристики на терена. Етноложкото проучване на екипа на Софийския университет с ръководител доц. Цв. Георгиева не може да бъде представено в цялост, вече завършено, тъй като заключителната му част е под печат в момента в издание на Фондация "Международен център за междуетнически взаимодействия". И накрая, независимо че междувремево се появи книгата "Циганите в България", докладите на нейните автори не бяха изрязани поради актуалността на проблематиката и на дискусията.